

Santa Margalida

Número 11 - Agost - Sept. 1991 - 100 pts.

1
9
9
1

Servicio gratuito de autocares, desde Ca'n Picalfort, a Sta. Margarita, subvencionado por el Ayuntamiento.

Salida: a partir de las 17'00 horas frente al Centro Cívico Social (Plaza Ingeniero Gabriel Roca).

Regreso: a partir de las 23'00 horas en la Plaza de S'Abauredor de Sta. Margarita.

LA BEATA. Diumenge 1 Setembre

**SON
SERRA**

*Ca'n Picafort - Son Serra: 8.⁰⁰ - 10.³⁰ - 18.¹⁵
Son Serra - Ca'n Picafort: 8.²⁰ - 10.⁵⁰ - 18.³⁰*

Domingos y Festivos

Ca'n Picafort - Son Serra: 10.³⁰ - 17.⁰⁰

Son Serra - Ca'n Picafort: 10.⁵⁰ - 17.²⁰

BUS CLADERA - FERRER

HORARIO DE VERANO

Días Laborables - Wochen Tag - Week Days

*Ca'n Picafort - Inca - Palma: 7.⁰⁵ - 8.⁵⁰ - 14.⁵⁰ - 17.²⁰
Sta. Margarita - Inca - Palma: 7.³⁰ - 9.¹⁵ - 15.¹⁵ - 17.⁴⁵
Llubí - Inca - Palma: 7.⁴⁰ - 9.²⁵ - 15.²⁵ - 17.⁵⁵
Palma - Inca - Llubí - Sta. Margarita - Ca'n Picafort: 9.¹⁵ - 13.³⁰ - 17.⁰⁰ - 19.¹⁵
Inca - Llubí - Sta. Margarita - Ca'n Picafort: 9.⁴⁵ - 14.⁰⁰ - 17.³⁰ - 19.⁴⁵*

Domingos y Festivos

Sonntags und Feiertags - Sundays and Holidays

*Ca'n Picafort - Inca - Palma: 7.⁰⁵ - 17.⁵⁰
Sta. Margarita - Inca - Palma: 7.³⁰ - 18.¹⁵
Llubí - Inca - Palma: 7.⁴⁰ - 18.²⁵
Palma - Inca - Llubí - Sta. Margarita - Ca'n Picafort: 9.¹⁵ - 20.⁰⁰
Inca - Llubí - Sta. Margarita - Ca'n Picafort: 9.⁴⁵ - 20.³⁰*

Servicios Mercado de Inca (Jueves)

*Ca'n Picafort - Inca: 7.⁰⁵ - 8.⁵⁰
Sta. Margarita - Inca: 7.³⁰ - 9.¹⁵
Llubí - Inca: 7.⁴⁰ - 9.²⁵
Inca - Llubí - Sta. Margarita - Ca'n Picafort: 13.⁰⁰ - 14.⁰⁰*

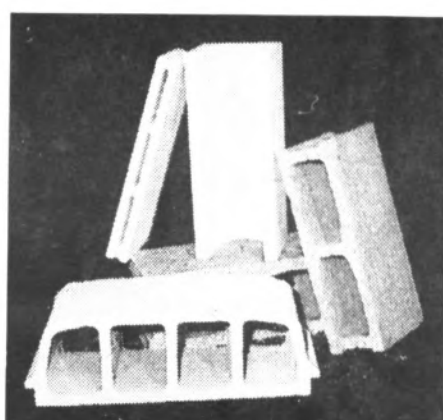
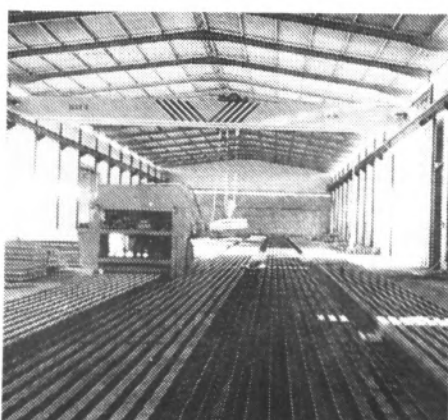
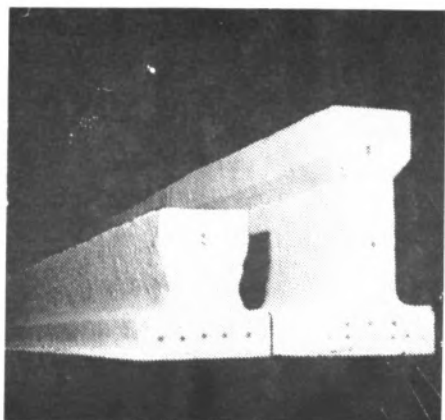
Pastor

S.A.

C/. Es Clavet, 10

- 07450 SANTA MARGARITA (Mallorca)

- Teléfono 52 31 31

LES DESEA UNAS FELICES FIESTAS

Editorial

PARÈNTESI FESTIU

Per ventura seria bo que obríssim un parèntesi que abarqués el període de temps que va desde les festes de Santa Margalida, i que coincideix en la sortida de la revista anterior, i les festes de la Beata que serviren de cloenda amb l'aparició del número que ara tenim en les mans.

Dins aquest espai de temps el nostre Municipi ha anat de festa en festa: la festa patronal de Santa Margalida, les festes de Son Serra de Marina, les de la Mare de Déu d'Agost a Can Picafort i, finalment, les sempre esperades festes de la Beata. Emprenen aquestes jornades festives els components del nou equip municipal, recentment estrenat, al qual algún dia no ens quedarà altre remei que analitzar mitjançant la seva actuació, però ara trobam convenient, aprofitant aquesta mesada llarga de festes una darrera l'altra, temps d'oci i d'entrenament, per obrir un compàs d'espera i donar un marge de confiança al qual pensam tenen dret totes les persones que s'enfronten amb una gestió, en alguns casos gairebé desconeguda.

És ver que hem pogut veure algunes coses que no ens han agradat massa i que podrien esser motiu de crítica i d'altres que ens venen a mostrar que alguns temes, desgraciadament, seguiran funcionant com han vengut funcionant fins ara, és a dir, malament; pensam que temps hi haurà més endavant per parlar-ne, o d'oblidar-ho si ens hem equivocat i veim que tot va com una seda i que les equivocacions han estat fruit d'una inexperiència per altra banda fàcil d'explicar.

Disposem-nos ara a celebrar, de la millor manera possible, les festes de la Beata, unes festes que són un símbol del poble de Santa Margalida i que ens ha donat a conèixer entre altra gent i entre altres pobles, per tant hauriem de procurar, de la manera més convenient, el seu manteniment, més ben dit, el seu millorament; quan hem arribat a un punt en que pot ser convendria plantejar alguns dels problemes a fi de poder donar-lis una adequada solució i posar la nostra benvolguda festa en el lloc en que, per tradició li correspòn i en el que voldríem que es mantengués per molts anys. Sabem de l'existència d'un grup que s'anomena G.O.P. (Grup Organitzador de la Processó) el que no coneixem són els detalls del seu

funcionament ni la seva actuació de cara a les properes festes que pràcticament les tenim damunt.

Per ventura al poble li agradaria saber, en nom d'una transparència de la qual els polítics n'han fet bandera, quina és la forma en que es preparen les festes de la Beata, per quin criteri es regeix la contractació d'artistes i atraccions, amb una paraula, una mica més de claretat i d'informació; informació que pareix que no s'ha donat en el cas de l'actuació que tengué lloc durant les passades festes de Santa Margalida en el camp de S'Estanyol.

Esperem que passin les festes i que un pic acabades tenguem més motius d'alabança que de crítica per a tot-hom.

Molts Anys i Bones Festes.

SANTA MARGALIDA

Agost - Setembre 1991
Número 11

Coordina: Nicolau Pons
Isaac Peral, 12 - Baixos
Tel. 85 01 15. Ca'n Picafort

Dirige: Rafael Bordoy
Redacció: Antoni Mas
Publicidad: Maria Fornes
Casa de Cultura - Santa Margalida

Imprimeix:
Informacions Llevant S.A.
Tel. 55 03 28
MANACOR

EL ÁMBITO DE NUESTRA FIESTA

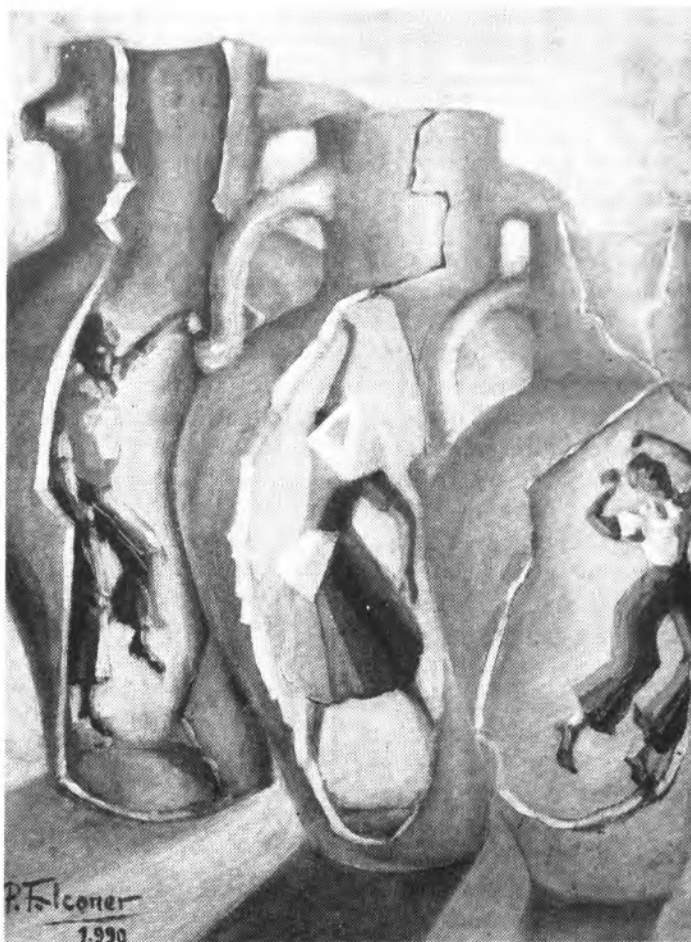
La Beata

Guillermo Malondra
Serra

Santa Margalida

Prácticamente ultimados los preparativos de la «Beata», y a punto, pues, de iniciar su celebración, tots els margalidans están predispuestos para acoger, con el afecto y simpatía habituales, a todos su familiares que, por una circunstancia u otra, viven fuera de la localidad, así como sus numerosos amigos que correspondiendo a la más sincera y entrañable invitación, acuden gozosos a la fiesta para honrar con sus anfitriones a la excelsa valldemosina Santa Catalina Thomás.

Pero la realidad es que no es una fiesta exclusivamente para Santa Margalida, familiares y amigos, como podría interpretarse. Es mucho más. Yo me atrevería a decir que la «Beata» ha dejado de ser, en cierto sentido, una fiesta meramente local. La visita a Santa Margalida, el primer domingo de Septiembre, figura en muchas agendas de familias mallorquinas que sienten y viven nuestra fiesta como si de cosa propia se tratara. No pueden dejar de acudir a la cita anual, a la que ineludiblemente se autoconvocan. Y es lógico que así suceda, porque lo que hacemos es, sencillamente, rendir un homenaje a un personaje histórico que encarna las virtudes y valores del pueblo mallorquín y a través de cuyos

Primer Domingo de Septiembre

actos nos sentimos plenamente identificados.

No hace mucho, a raíz de la fiesta de nuestra Patrona, Santa Margalida, en un local de Can Picafort, en el que casualmente me

encontraba, se sacó a colación el tema de las fiestas patronales, con la obligada alusión al grupo británicos «Inmaculate Fools», por su importancia en el ámbito

de la música moderna. Terció en la conversacion una joven depedienta del establecimiento que, sin disentir de lo expuesto, no tardó en manifestarse fiel admiradora de la «Beata», particularmente de «sa processó», a la que, añadió «no he dejado de asistir desde que tenía tres años». La joven en cuestión no es de Santa Margalida.

En el prólogo del libro «Sa Processó més típica de Mallorca» escrito por B. Morey, se dice que esta fiesta local «se ha convertido en una llamada a la mallorquinidad auténtica». Estimo que difícilmente podría expresarse con mayor acierto y en tan pocas palabras, lo que la «Beata» representa.

Creo huelga extenderse en más consideraciones acerca de este tema, máxime cuando el destino de estas líneas es la revista local y sus habituales lectores profundos conocedores de la fiesta, mucho, más que el que esto suscribe. No obstante, nunca es ocioso recordar la obligación moral que tenemos todos de contribuir, cada vez más, a dar a la misma el mayor realce y esplendor posibles. El grado de adhesión y entusiasmo por ella alcanzado nos obliga a ello: no podemos defraudar ni a propios ni a extraños.

Bones festes i molts d'anys.

UN ANY MÉS, LES FESTES DE LA BEATA JA SÓN AQUÍ

Mateu Ferrer Servera
14 anys

El mes de Setembre suposa, per a tot el poble de St^a Margalida, l'inici de les festes de la Beata una vegada més.

No és d'extranyar, doncs, que en aquests dies, puguem veure als diaris, a les revistes e inclús, a la televisió, alguna notícia, reportatge o entrevista sobre les festes de la Beata. I és que aquestes festes han pres tanta fama, tanta força que fins i tot la processó, (l'acte més important de les festes) ha estat considerada «sa processó més típica de Mallorca».

I és que aquestes festes són com un arbre que ha arrelat tan profundament

dins la terra, que han pres tanta força i tanta bellesa que desperten admiració a Mallorca sencera.

Tanta és l'admiració per a aquestes festes que fins i tot el programa d'actes està molt més complet i amb més varietat que el de les festes patronals.

Hi haurà de tot: des de cercaviles, passant al futbol, trencadissa d'olles, exposicions, homenatge als padrins, atuacions per a tot tipus de gusts, fins que arribarem a la processó, l'acte central de les festes.

També hem de dir, però que darrera de tots aquests actes hi ha els organitzadors. Aquelles persones

que s'esforzen constantment per a que les festes sien lo més guapes possible. Sense ells no es podrien fer mes festes així com cal.

Vendrà gent de molts de pobles, vendran parents i amics llunyans, per acompanyar-nos en la processó. Molts seran els que deixaran totes les coses per a venir a Santa Margalida, just per veure la processó. I això és el que li dóna tanta fama.

Les associacions, els clubs els pagesos, els organitzadors, els dimonis, les beates... Tots estan a punt per a començar, de bell nou, les festes de la Beata.

Molts d'anys a tots!

"SA NOSTRA"

CAJA DE BALEARES

Tel. 52 35 47

Constitució, 11

Santa Margarita

Calvo Soltelo, 11

ELS PENSAMENTS DE S'ARBRE FERIT...

(EL PI DE SON TOVELL)

MIRA COM ÉS LA GENT A LES FESTES I SABRÀS COM SÓN

LA BEATA ja és aquí i tothom bota d'orgull quan conta als externs (d'altres pobles) el que enguany se farà, qui actuarà i, sobretot, bota d'orgull quan conta als demés el que és la processó de La Betata. Santa Margalida és un poble que sap viure les festes. Com sempre, l'ajuntament (sense mencionar a cap partit polític en particular) intentarà per tots els mitjans possibles que el poble s'oblidi de preocupacions i de feines durant un parell de dies.

Per a aconseguir aquest objectiu durà atraccions que tinguin ressó per arreu de tota Mallorca (ai si poguéss arribar més lluny el renou de les nostres festes). El poble margalidà sempre ha sabut anar a les festes, sempre ha estat la roda de les festes. L'humor margalidà, les bromes que sempre brollen en temps de festa...

tot està a punt. Per a comprovar el que dic (que el poble margalidà adora le festes i hi aporta una bona dosi d'humor) basta fer recompte del gran nombre de fets que tenim: Les festes de la Santa Margalida, les festes de Son Serra de Marina, les festes de Can Picafort, les festes de la Beata i, finalment, les festes de les eleccions a batle que, cada quatre anys, fan que el poble sens mori quasi de rialles en veure les bregues entre caps de llista (enguany hi ha hagut

més caps que peus i mans). En definitiva: quin poble més rialler aquell que té, al manco, cinc festes sagrades (la Santa Margalida, La Santa de Can Picafort, la Santa de Son Serra, la Santa Catalina Thomàs i la Santa Política que no pot tocar i que, per molt que hi preguis, no t'arregla mai res). Ala idò!!! A festa ens porem anar.

CARPINTERIA

HNOS. FERRER C.B.

Escola. 8

Tel. 52 31 52

07450 SANTA MARGARITA

Mobles ESCA S.A.

COMEDORES
DORMITORIOS
TRESILLOS
MUEBLES AUXILIARES
MUEBLES COCINA
MUEBLES A MEDIDA
FABRICACION PROPIA
CARPINTERIA EN GENERAL

STA. MARGARITA
(MALLORCA)

C/ M. ORDINAS, 31-33
TEL. 52 31 45

Hnos. OLIVER, c. b.

C. I. F. E-07492440

CRISTALES Y ALUMINIOS

MAMPARAS BAÑO
PERSIANAS
BARANDILLAS
CELOSÍAS

C/ Miquel Ordines, 31

Tel. Taller: 52 38 89

Tels. Part.: 50 53 42 - 52 38 24

07450 SANTA MARGARITA

(Mallorca)

PER LA VILA S'HA SENTIT A DIR...

Que no hi havia cap representant de l'Ajuntament a les carreres de bicicletes de les festes de Santa Margalida, ni tan sols a l'entrega de trofeus. Per cert que el guanyador va esser un margalidà, en Toni Tauler, al qual es mereix un poc d'atenció per part dels seus paisans.

Que tampoc no hi havia ningú caracteritzat que tengués esment a les corregudes a peu.

Que hi va haver una manca total d'organització a la vetlada de ball, també de les festes patronals, on no hi faltaren falles de sò, de llum i de coordinació.

Que la gent de Santa Margalida que va acudir a s'Estanyol al concert d'Immaculate Fools, va pagar l'entrada dues vegades: una quan va passar per la taquilla i l'altra amb la part que, com a ciutadà, li correspon dels 4 milions de pessetes que diuen que va donar l'ajuntament a fons perdut.

Que l'oposició a l'ajuntament pareix que va una mica cop piu, serà perquè ens trobam en temps de vacances.

Que el que sembla que no és de vacances és el concejal, Miquel Ordinas que a la revista «Can Picafort» ha dit: «Hem fet més noltros en dos mesos que l'atre consistori en quatre anys». Estan d'enhorabona els picaforters, a veure si el Sr. Ordinas es dóna una volteta per devers la vila que si no ho duim malament també és el seu poble.

Que pareix que, de moment, no està prevista la inauguració de l'edifici destinat a unitat sanitària i local per a la Tercera Edat que tanta planta al mig de la Plaça.

Que el jove col.laborador d'aquesta revista, Mateu Ferrer (Gaardó), fa dos anys que té esment a que el rellotge del campanar que dóna les hores a la Vila, camini fi i llatí, com un rellotge. Enhorabona Mateu.

Que fa un any que l'anterior ajuntament va sol·licitar el canvi del nom de la vila i que fos Santa Margalida en lloc de Santa Margarita. Pareix que això és un tema que sembla senzill però que du molta d'orenga, per tal motiu pareix que encara no està solucionat del tot. És una passa petita cap a la normalització lingüística que a la nostra vila va tan a poc a poc.

Que hi ha moltes dificultats per trobar jovenetes que vulguin representar La Beata, en les diferents versions, així com les virtuts i els sants, a la processó del primer diumenge de setembre. Podria esser això una senyal de perill per a la nostra estimada processó.

Que sembla que l'ajuntament està cercant un local per als vells, no hem pogut aclarir si és per fer un local social, una residència, un menjador o alguna altra cosa, però esperam que qualcú ens ho aclarirà.

BAR ESTELRICH

Pl. Abaurador, 5 - Tel. 52 32 23

NETEJA DEL CAMPANAR

El passat 25 de juliol, festivitat de SAN JAUME, tres joves de ST MARGALIDA aficionats a l'espeologia iniciaren unes tasques de neteja que al manco duraran tres caps de setmana.

La neteja consisteix en llevar les herbes del campanar i els seus costats, incluint les parets exteriors de l'església.

Aquesta idea va sortir un dia xerrant amb el nostre rector DON MATEU AMOROS, va sortir la conversa que si el nostre campanar estaria mes hermós si no tingués aquestes herbes damunt, que és veuen de tot el nostre entorn i fa un poc lleig. Així que li proposarem «posar-mos mans en feina» de tot d'una no ho volia degut a que era bastant arriscat.

Dagut a l'espectacularitat de la neteja, la gent sortint de missa es va arremolinar a la placeta de l'església i es va armar un «rum rum» que fins i tot va compareixer la guàrdia civil a tota màquina a veure si es tractava de qualque suïcida.

L'ESTAT ÉS LAMENTABLE

El passat 25 de juliol quan pujarem al campanar ens trobarem amb una cúpula no tan sols plena d'herbe sinó plena de crivells que n'hi ha que tenen de tres a cinc centímetres d'amplaria i això desde terra no es veu fins que es toca amb les mans.

El marés que forma la coornissa, envoltant la cúpula, està podrit i amenaça desprendiment.

Hi ha un cantó, el que mira cap a SON SERRA DE MARINA, que es pot veure d'en terra que té una obertura d'uns cinc centímetres i aquest tros es el més delicat de tot; llavors el dedins vérem, com a la cúpula petita la que aguanta el para llamps que fa uns vint-i-cinc anys es va reforçar en unes varilles de ferro i que amb el pas del temps s'han oxidades i l'òxid ha podrit el marès del voltants i és molt perillós.

El conjunt de lo que és l'església i el campanar necessita d'un bon estudi per part de qualque empresa especialitzada en reconstruccions de monuments antics i posar remei el més prest possible peque sinó un dia trobarem el campanar damunt ca l'amo en MATEU GUEARDÓ.

Pep Gayà

**BANC DE
CREDIT BALEAR**

Es Crèdit

Juan Monjo March, 34
SANTA MARGARITA

ALMACENES
Galmés, s.a.

C.I.F. A 07120926

DISTRIBUCION PAPELERIA
MATERIAL ESCOLAR Y ESCRITORIO
REGALO INFORMAL
ARTICULOS NAVIDAD Y CARNAVAL

Calle Miguel Ordinas, s/n. - Teléfono 52 31 33 - Fax 52 36 18
07450 - SANTA MARGARITA (Mallorca)

BAR CA'N SIGALO

Guillermo Femenías

C.M. Ordinas, 4 - Tel. 52 34 33 - STA. MARGARITA

CONGELADOS RAMIS
PESCADOS Y MARISCOS

C/. Miguel Ordinas, s/n.
Tel. 52 38 32

07450 ST.º Margalida

A LA VILA PASSEN COSES

En Voltacantons

Aquest pic m'oblidaré d'altres assumptes que podrien esser motiu de comentari per centrar l'atenció en un tema prou important per al poble de Santa Margalida.

El tema és el que es refereix a la Banda de Música que ha de passar de ser regida per un Patronat a esser-ho per una associació elegida d'una manera més democràtica.

S'han fet dues reunions o assemblees per tal de redactar uns estatuts que, un pic aprovats pels components de l'assemblea, seran sotmesos a l'aprovació d'instàncies superiors i donaran lloc a l'edició d'una junta directiva. Aquesta junta estarà composta per 9 membres, cinc dels quals han d'ostentar a la vegada la condició de músics. La presentació de candidatu-

res per poder celebrar les eleccions podrà fer-se, segurament, devers el final del mes de setembre o a principis d'octubre, que és quan es preveu que els estatuts seran aprovats.

A les reunions, que tingueren lloc a la Casa de Cultura, va quedar bastant

clar que quasi ningú no vol que la banda de música sigui manipulada ni per interessos polítics ni de cap altra classe, i que allò que més interessa al poble és la pervivència d'una banda de música que ha aconseguit, amb l'esforç sobretot dels propis mú-

sics i el seu director, que la banda sigui estimada i que la vila se'n senti orgullosa.

Seria injust parlar de la Banda de Música de Santa Margalida sense fer menció d'una sèrie de joves que senten la preocupació que suposa dur endavant una organització sempre dificultosa i complicada;

de tal manera que, Catalina Capó, Joana Roig, Joan Malondra i d'altres que sens dubte també col·laboren, tots ells músics, s'han posat a fer feina per tal de treure endavant el projecte de crear l'associació. La col·laboració i recolzament de tot el poble s'hauria de materialitzar en un augment del nombre de socis. La Banda de Música ens ho pagarà amb la delícia de poder-la escoltar adès i ara.

GRUPO

TELEVIDEO

*Electrónica CID -Distribuidor Oficial
En Santa Margarita - Tel. 52 32 10
Venta de electrodomésticos en general*

Instalaciones de antenas colectivas e individuales, antenas parabólicas y sonorización.

SERVICIO RÁPIDO DE REPARACIÓN

Venga a visitarnos en el recinto de la feria, donde podrá obtener catálogo e información de todos los artículos a precios increíbles.

Gracias por su visita

LA FESTA PATRONAL

malgrat el temps ardent i que molts de vilers estuegen a Can Picafort, a més del qui, amb el seu treball, s'hi guanyen le sopes, la celebració té, desde fa uns anys, millor resposta.

El grup de feligresos que tot l'any netegen, generosament, el nostre temple, uns dies abans s'afanyaren per tal de realitzar la seva transcendent tasca, laudable forma d'honorar a la Patrona i servir a la comunitat.

En Miquel Tauler, una vegada més, va oferir nombroses flors per engalanar l'església.

La comunitat va preparar els cànctics de la celebració, entre ells els goigs literàriament revisats per Rafel Bordoy, impresos el 1.986 a la col·lecció, «La Sibil·la» n° 71, cantats per primera vegada, els quals acaben amb una exquisita pregària composta pel mateix poeta:

La palma com a bandera
de màrtir d'uis en la mà
el poble que vos trobà
i amb lleialtat vos venera

de vostra bondad espera
totes les mercès del cel
i la dolçor de la mel
que del vostre cor destil·la.
Feis Senyora que la Vila
vos sia sempre fidel.

L'Eucaristia fou concelebrada pels Mns. Antoni Fullana, que feu un emotiu i documentat sermó, Anto-

ni Estelrich i Mateu Amorós.

Cal destacar la participació coral d'un grup de nins i nines, gràcies a la il·lusió i mestratge d'Antònia March; mereix destacar la interpretació d'un himne de lloances a Santa Margalida, compost per Mn. Pere Santandreu, que fou durant molts d'anys Rector

de la Vila.

Ocuparen els primers bancs els nins i nines que han fet la Primera Comunió en aquest curs, acompanyats dels seus pares. Voldríem que aquest tipus de participació tengués continuïtat.

La banda de música, amb la seva actuació va remuntar i va donar alegria a la celebració. També l'orgue que es trobava en un estat que semblava irrecuperable, va deixar sentir altra vegada la joia de les seves notes, gràcies a les gestions i a la perícia de Rafel Payeras Piña. Amb lletres grosses: GRÀCIES!.

Com és tradicional, acabada la celebració, els capellans, autoritats i poble veneraren la imatge de la Patrona, Santa Margalida.

El rector va agrair la col·laboració de tots i la participació, especialment a les autoritats recentment elegides.

Satisfets i en ganes de superació.

«Dau-nos empar i favor verge Santa Margalida».

M.A.

BANCA MARCH

Passeig des Pouas, 1

07450 SANTA MARGALIDA

RUM-RUMS, NOTÍCIES I XAFARDERIES

*Un cartell assenyalava el nom d'alguns dels principals camins del terme, com ara Son Lluent, el de Son Niu, el de Can Femenies. Ens sembla encertada aqueixa iniciativa del Consell Insular de Mallorca, que ajudarà a la conservació de la toponímia del nostre terme. Ara bé, pensam que hi ha altres camins que ben bé podien tenir el seu cartell: per exemple, el camí vell de Maria, el de Son Fullós a sa Teulada, el de la Boleda, o el de Son Marí.

*Se coneix que hi ha un parell de «graciosos» que no se'n pesquen cap de sana. No se n'experimentaren cap altra d'idea que tallar alguns dels arbres de la vorera per l'entrada de la vila per la carretera de Petra. Més valdria que Estrumbols d'aqueixa casta no sortíssim de ca-seva, i si tenen ganes de fer desastres els facin a lo seu, a veure quan de temps estaria a espessar-lis la burrícia.

*D'altra banda, enhorabona a l'Ajuntament per haver fet tapar el clot del guix, a on feia anys que s'hi acaramullava el fems i la brutor ja feia estona que s'havia de menester.

*Tota la vila és ple de sèquies i de pols. Hem de dir, però, que no hi ha ningú que es queixi, perquè això és senyal de que les obres de l'aigua corrent i de l'aigua bruta duen bon camí (i ja era hora!) si acàs, la gent espera que les obres facin via.

*I parlant d'aigua, hi ha veinats de la barriada vilera de la Creveta que divergen que l'únic que ha fet l'ajuntament a la Creveta en molt d'anys ha estat el dipòsit de l'aigua. La gent de la Creveta diu que tot es fa de Can Salvador des forn cap a baix. Que en els darrers anys s'han fet quatre placetes i el poliesportiu, i res a la Creveta. També diuen que per les festes o la fira tampoc es fa res a la creveta, què és quasi mitja vila. Divergen que amb la placeta que es farà al trast de Can Pep de Buger no n'hi ha prou ni de prop fer-s'hi. Una mica de raó almanco si que la tenen, o no?

*Per la beata, a la fi una carrossa nova. Aqueixa tindrà de nom «Els segadors». Ja podeu imaginar quina serà la seva temàtica. Ens conten que fins i tot es va segar blat a posta per compondre damunt la carrossa. Ens divergen també que es farà tota nova la del didalet.

*I més de la beata. Conten que a una reunió del grup organitzador de la processó un dels membres proposà que les autoritats venguessen a la processó vestits de pagesos. El batle, que presidia la reunió, va dir que si en Cañellas venia vestit de pagès, ell hi aniria una setmana.

*Els actes culturals organitzats amb motiu de la fira per la biblioteca Joan Mascaró i Fornes, i pels que hi volen anar a perdre un poc del seu temps, foren un veritable èxit.

Resultaren interessants la xarrada del nostre col.laborador Antoni Mas «La vial i el comte mal», i, es-

pecialment, la conferència de Na Catalina Moll, vilera i llicenciada en fil.lologia, titulada «Els glosadors de Santa

Margalida». A la conferència, Na catalina i en Bartomeu Ribes, un gran afeccionat a les gloses, coneixedor dels nostres glosadors, llegiren gloses dels principals glosadors de la vila: de Bartomeu Pastor, de l'amo en Guillem Crespí, «Es Panderer», i de l'amo en Miquel Morey, «De Son Serreta». Fins i tot, i hagué participació i gloses per part d'alguns dels assistents.

Ambdós actes foren presentats pel director de la nostra revista, Rafel Bordoy, que a la xarrada d'Antoni Mas llegí part del poema de Guillem Colom «El comte mal», on hi ha referències a la vila.

*També fou molt interessant la conferència «la guerra de Cuba» de l'historiador, redactor de la enciclopèdia de Mallorca, i de la revista «El Mirall», en Toni Marimon i Riutort. Aqueixa conferència fou organitzada per l'Associació de la Tercera Edat «Hero».

Segons en Toni Marimon, prop de quaranta margalidans moriren a la guerra de Cuba. Part dels assistents encara recorden aqueixa guerra i els morts de la vila.

Serien interessant que totes les associacions i entitats del terme que organitzacin actes o anunciacin en cartells a tot el municipi, perquè molta de gent no arriba a saber-ho. I llavors se queixen que no hi va gent.

*Un grup de joves de la vila han estudiat els cursets de monitor de joves. Aquests volen formar un agrupament escolta dedicat sobretot a organitzar actes d'esplai i excursions per el jovent margalidà. Des d'aquí, sort i endavant.

*Enguany, sembla que la temporada turística s'ha salvat, i que tot es ple, que hi ha «Overbiking» (overbooking) d'aquell, i que hi haurà feina per tothom. El nostre foravila, però no acabava d'aixecar cap. Els porcells com sempre a devers mil duros al menys encara no han recuperat els preus anteriors, i la llana que fa un parell d'anys anava a 115 pts/kg., ara va a 15.

Tanmateix divergen que les ametles aniran bé de preu, però, com que la cosa mai pot dir bé de tot els pagesos,enguany quasi no hi ha ametles i els nostres ametlers semblen talment que ja estan espolsats. Idò que vos pensaveu?

Un del turó de la vila

EN SENTIRAS VERTIGO.

Vive el vértigo. Vive el nuevo Renault Clio 16 válvulas. Con 140 caballos de potencia, único en su categoría y una velocidad punta de 210 kms. hora. El coche que estabas esperando. Preparado para ser fuerte con su alerón aerodinámico y sus aletas delanteras ensanchadas y reforzadas en material macromolecular.

Con el equipamiento de un auténtico deportivo: volante revestido en cuero, asientos anatómicos, cuadro de mandos de visera prolongada con todos los instrumentos para un perfecto pilotaje, incluyendo indicadores de nivel, presión y temperatura de aceite.

Vas a saber lo que es vivir a fondo. Con dirección asistida, ABS y llantas de aleación ligera opcional. Prepárate para sentir vértigo.

Desde **1.695.000 pts.**

NUEVO RENAULT
Clio 16v.
MATERIA VIVA

Ven a sentirlo a:

RENAULT

JOSE PASTOR GAYA

C/. Juan Ordinas, 19 - Tels. | 52 33 96
| 52 34 19

SANTA

MARGARITA

*Servicio de taller
Venta de vehículos
nuevos y usados*

ABIERTO TODO EL DIA - DE 9 A 20 - INCLUIDO SABADO

CADA NÚMERO UNA GLOSA

RECÓ DEL POETA

UNA VIDA, MÉS D'UN AMOR...

Vaig aixecar-me al matí
i, en veure'm al mirall, em
vaig adonar de que tenia
la cara morta.

Quan més em reflectia al
mirall, més m'adonava de
la meua solitud.

La mort m'encalçava,
l'amor m'havia deixat.

Fins llavors l'havia es-
timada amb el cor, l'ànima
i el cap.

Un raig de llum va en-
trar per la finestra, la meua
cara va il·luminar i, amb la
força del que quasi ja no
pot lluitar, vaig agafar la
seua fotografia i la vaig es-
penyar.

Una porta tancada al
cor, una paret sense botar.

Un tros de vida arrencat
per no sobre lluitar; un
tros del cor fus pel foc ce-
gador d'aquest amor, que
no arribà ni començà a ca-
minar.

Una fulla blanca, plena
d'esperances, arrancada
per no sobre combatre; una
ànima morta per no apren-
dre a volar.

Una flor que creix molt
alt per força a una altra ha
de tapar amb l'oscura

ombra trepitjadora de
vida.

Per enrecordar-me de tu
t'escric aquesta poesia, i
per dir-te que encara no
m'has tornat la meua vida,
per dir-te que encara és
teua.

Qualque dia ens torna-
rem a veure, tu amb la
teua mirada d'or i jo arros-
segant el meu cor. Si
aquest dia em dius que de
mi t'enrecordes, m'hauràs
tornat la vida. Si aquest
dia me mires i de la teua
boca surt el meu nom, pots
estar ben segur que dins la
teua mà tornaré a posar
ma vida, la meua ànima i
el meu cor.

Vendreu a Sa Processó,
jovençans, de bona gana?
que la Vila s'engalana
prendes de Festa Major.
Cada colla un jerricó
i alegria fora mida;
veureu Santa Margalida
plena de llum i de flors.
Ja vendreu que, Serà Gros!
tot es poble vos convida.

Es Glosador des Pou d'Hero

SANTA MARGARITA

Pouás, 5

Tel. 52 30 23 - 52 30 24

BANCO CENTRAL

Es un servicio del Banco Central, en
colaboración con el Grupo Vitalicio.

Aquí, por B.E. n.º 17.100 siempre que se cumplan los requisitos previstos
en el R.D. 1307/86 de Planes y Fondos de Pensiones.

Carpintería
Estelrich y Hnos. Perello
523525

C/. Miguel Ordinas s/n. - SANTA MARGALIDA

LA CAPELLA DELS FADRINS I SANT MATEU

L'actual capella de la Verge del Carme, fins la darrereria del segle passat, fou coneguda amb el nom de la capella dels fadrins, i estava dedicada a Sant Mateu; és de suposar que les persones no casades del poble tenien cura de la dita capella.

Aquesta devoció era de les més antigues i celebrades pels nostres avantpassats, tant és així que, a dimensió folklòrica, ocupava el primer lloc degut a que la festa de la Patrona coincidís plenament amb les messes.

El culte a l'apòstol sorgeix ja a la primeria de la conquesta de Mallorca, degut al fet d'esser apòstol i evangelista, no obstant la seva incidència, segueix d'un bon troç enfora a la de Sant Joan i Sant Pere.

Entre les primeres notícies devocionals a l'apòstol Sant Mateu, mereix destacar l'aportada pel bon amic i notable historiador, Mossèn Antoni Gili i Ferrer, que tracte d'un encàrrec, de part dels jurats del poble de Santa Margalida, al pintor Francesc Comes, (documentat a Mallorca entre 1.390 i 1.415) que fou l'introduïdor en la nostra illa de l'estil gòtic internacional, de pintar amb una taula amb Sant Mateu com la que hi havia en el Convent de Sant Francesc de Ciutat. Ignoram, si la va arribar a realitzar, que se n'ha fet de la dita taula.

Pel llibre de Clavaris, on els encarregats de les confraries i d'organitzar les festes dels patrons hi anotaven les despeses de la

Universitat (Ajuntament) de Santa Margalida, sabem que en el segle XV hi havia dues festes anuals dirigides per l'església i patrocinades per les autoritats civils: la de la Patrona, Santa Margalida i la de Sant Mateu. (Hria. de Santa Margalida, pàgs. 173 i 174) corrobora el que hem dit: «que sia feta festa a Santa Margalida e que Mossèn Joan Ponset face lo sermó, que sien llogats joglars e corren ocas»; item doni als joglars de la festa de Sant Mateu 15 sous. Item doni al frare que preïca lo jorn desús dit tres sous 4 diners. Item doni a les ànnes que corregeren los fadrins tres sous. Item doni en Monge de Campfullós per les ocas 8 sous».

Les festes de la Patrona i de Sant Mateu en el segle següent, el XVI, se seguien celebran religiosament i cívicament: «per lo sermó de Santa Margalida i Sant Mateu» al sermonador Mestre Sanç de Santa Margalida i el sis d'agost per la festa de Sant Mateu 24 sous per la cullera e un capel, i 4 sous per los pollastres».

Expressions de la devoció i culte dedicat a Sant Mateu, és el testimoni de la visita del Vicari General el dia 1 de juliol del 1.634: «... visitó el altar retablo capilla de San Matheo que está a protecció de la cofradía de los fadrines, no tiene renta más de lo que se capta del bacín con que se repara i se enciende la llántia. Mándase que se acabe de pintar el retablo

dentro de un año, pena de 10 sous.

Item se manda, que dentro de un mes se haga una peana nueva defust, que se cumpla pena de 2 lliuras».

La dita acta a més de confirmar la devoció al sant, ens diu que tenia confraria pròpia i que estava a cura dels fadrins, la qual cosa sabem que estava establerta a altres llocs com a Felanitx, que tenia per Patrona a la que llavors i ara es coneix com La Mare de Déu dels Fadrins (imatge gòtica de la darrereria del segle XV).

Igualment que els sants de més devoció tenia bacinets propis el qual fa uns anys -pot ser el 1.982- va esser robat de la sacristia juntament amb altres sants. Una pèrdua prou valuosa a la que no se li ha donat la importància que mereixia.

És de suposar que el retaule per no ser massa valuós se va fer malbé amb el temps.

Hi havia també a la capella de Sant Mateu un dels panons -bandera rectangular que servia d'insígnia a una confraria. Aquests panons donaven a les processons un toc de solemnitat i degut a la seva altària havien de portar-los homes de molta força.

Amb el temps la devoció al sant minvava de tal manera que el 1.887 la capella a la Mare de Déu del Carme, amb una imatge i un retaule, amb l'atenció de que Sant Mateu coronàs el retaule.

Sembla que el 1.927 fou l'últim any que es celebrà la festa solemnement. Un anunci parroquial del mateix any diu: «Diumenge dia 25, festa de l'apòstol i evangelista, Sant Mateu: Prima i Tèrcia, Ofici Major amb sermó. Vespres completes per los devots i benefactors i per las piadosas fundadoras».

Si lluides eren les manifestacions religioses, també ho eren les cíviques, ja que d'elles ne's un fidel testimoni el llibre de Clavaris.

Els vilers majors sens dubte recorden amb quina il·lusió esperaven la festa, cosa que no és destranyar, després de les feixugues tasques de la recollida de l'anyada.

L'acte més singular i més desitjat era la funció de les «teresetes» que es representaven al Pouàs a la terrassa de la casa de la l'apotacariessa Dona Maria Rosa Santandreu, tampoc no i mancava el ball de bot i altres expressions festives.

Aleshores la festa de Sant Mateu sols queda en el record d'algunes de les persones majors del poble. Tal volta si Déu ho vol, en nom de la cultura i de les recordances festives, els darrers dies del mes de setembre podem tornar a veure les festes que són patrimoni cultural del nostre poble.

Mateu Amorós

PEUGEOT 309

Sienta la satisfacción de conducir un gran coche desde **1.370.000** ptas.*

Ahora puede disfrutar la sensación de conducir un Peugeot 309 desde tan sólo 1.370.000 Ptas.
Elija su versión entre una gama que le ofrece, durante este mes, ventajas equivalentes de compra en
todas las versiones, gasolina o diesel. Pruébalo ahora. Seguro que se lo queda.

* PVP Peugeot 309 Premium (1.3), Oferta Promocional, IVA y Transporte incluidos.
Oferta válida durante este mes, para vehículos en stock.

PEUGEOT 309
Es OTRA HISTORIA

EUROCOM
ADVERTISING

PEUGEOT. FUERZA DINAMICA

CEPSA Lubricantes recomendados

EN TONI TAULER «COCO» UN BON CICLISTA

Com un enamorat de l'esport que som i dels bons esportistes, he cregut oportú donar-vos a conèixer un jove del nostre poble, que desde les seves primeres pedaletjades fins ara a canviat un cent per cent, i crec que si tots el recolzam un poc, aconseguirem fer d'un TONI TAULER «Coco», un bon ciclista.

ANEM A CONEIXER-LO!

-TONI, a quina edat començares a córrer?

-Vaig començar els 9 anys.

-Com va nèixer aquesta afició?

-Perquè estava fet una bolleta «gordito».

-Persones o institucions locals que t'hagin ajudat?

-M'han ajudat bastant tots els qui fundaren es C.C. STA. MARGALIDA, l'Ajuntament amb subvencions per poder córrer afora, els amics i sobretot el meu pare que crec que és el més important i com no, també la meva mare i la meva germana.

-Amb el C.C. STA. MARGALIDA, com te va anar?

-Me va anar bastant bé amb les priemres categories «benjamí, aleví i infantil», però amb la categoria cadet vaig conèixer un jove d'ARTA que es trobava amb la mateixa situació que jo i ens vàrem ajuntar i encara seguim junts.

-Amb l'actual C.C. STA. MARGALIDA-C.C. MOSCARI, tens un bon respalt tècnic?

-Sí, perquè tenc al darre-
ra un ex-professional i amic que m'ajuda i em dona coratge que és en JOAN CALDENTY.

-Circuit, pista o carreres en linea?

-Carreres en linea.

-Per què?

-Perquè no som ràpid i a la pista si no és una prova de fons no em va bé.

-La prova més important que has passat més gust?

-De cadet sa prova d'es plà de Mallorca el 89 i darrerament sa volta a EIVISSA 91.

-Com compagines les carreres, els estudis i l'oci?

-Els matins vaig a escola a l'INSTITUT de SA POBLA i els capvespres un poc d'entrenament i també vaig al gimnàs.

-Un esport apart del ciclisme?

-L'escacs.

-Un corredor?

-Greg Lemond.

-Te veus a una volta ESPANYA o a un toru de FRANÇA?

-Encara es prest per dir-ho, ja que poden passar moltes coses.

Després d'aquesta entrevista vaig fer una volta per ca seva i vaig contar més de noranta o cent trofeus, allò era una cosa deslumbrant, tot brillava, i el més alucinant eren les cinc medalles d'or aconseguides en proves de pista i carretera. També hi havia quatre bandes vermelles de Campió de fons en carretera i campió de BALEARS de muntanya.

Toni Tauler

EL SEU PALMARES:

Infantil: L'any 88 subcampió de BALEARS DE FONS en carretera.

L'any 90, subcampió de BALEARS DE FONS en carretera. Campió de fons en pista i quart D'ESPANYA a CHICLANA (Càdiz).

Juvenil: L'any 91 de BALEARS de fons en carretera a EIVISSA. Subcampió de BALEARS de muntanya a SOLLER, Campió de BALEARS de persecussió en

pista, Campió de BALEARS de fons en pista.

I per acabar em va dir que estava preparant els pròxims campionats D'ESPANYA en pista del 4 al 7 de setembre.

Per part meua li desig molta de sort en aquests campionats D'ESPANYA en pista i voldria que dugués medalla d'or al poble de STA. MARTALIDA i així ens sentirem gojosos d'un altre corredor vilero important com va ser N'ESCALAS.

Pep Gayà

EVOLUCIÓ ECONÒMICA DEL TERME DE SANTA MARGALIDA

Antoni Mas

Introducció

A aquests fulls es preten donar una visió de síntesi de la evolució econòmica del nostre municipi a on he intentat no defugir l'aspecte social. Part d'aqueixes tires són resums de treballs que havia realitzat al respecte sobretot de les èpoques medievals i moderna. Mentre la resta s'ha realitzat sobretot en base a la bibliografia i dades publicades existents a l'abast de tothom. D'aquí que hi haga parts del treball que només s'han perfilat tractant d'esbrinar-ne els trets més generals. Cal dir que he intentat fugir de la terminologia historiogràfica per malavejar de fer més clara l'exposició, tot i que sembla que no he aconseguit almanco de tot. He cregut adient començar aqueix treball als anys posteriors a la conquesta catalana del 1229. Per què? perquè aqueixa significà la destrucció de la societat musulmana. ¡La seva substitució per una societat feudal! basada en la catalana peninsular, a on els seus efectius provenien sobretot del Principat de Catalunya. Abans d'això tot era una altra història i una altra gent.

1-BREU DESCRIPCIÓ DEL TERME

Al terme de Santa Margalida, de 8479 ha., s'hi poden destriar perfectament dues zones prou diferenciades que determinen la seva ocupació i ús. Una, les terres bones del

Camí Ca'n Picafort. Santa Margalida

sud-oest del terme, planes, molt grasses i argiloses, per les quals hi corr el curs del torrent conegut com la sèquia Reial i de nombroses siquies que hi donen les seves aigües. La toponímia, arraplegada de documents d'ençà del segle XIII fins al XVII, i fins i tot l'actual, ens dona indicis de l'existència de petites zones humides a aquests indrets, avui desaparegudes: «la sort del Joncarol», «Lo Prat», «El Gorch», «L'estanyol» el que és comprensible per la com-

posició majoritàriament argilosa d'aquells sòls.

Pel que fa a la vegetació hi ha esments toponímics de «Joncarol», de «Coscolles», i d'alzines. Es a dir, indicis d'una vegetació diferent de l'actual.

Mentre, la resta del terme, entre les 2/3 parts i les 3/4 parts de la seva superfície, especialment les contrades més properes al litoral, són terres de sols prims, sobre roques calisses, sobretot marés, que no es devien conrear en la seva gran majoria Geróni-

mo de Berard (1789) descriu així aqueixa part del terme el 1789 «y hacia el mar, mucho pinar y arena siendo de notar que ésta ya se halla con abundancia media legua dentro de tierra y éstas tierras arenosas crián pinos y lentisclos como las más propias de lugar alguno». La vegetació que hi trobam esmentada és el pinar i la garriga.

2-EL FUNDALISME

A l'època islàmica el terme de Santa Margalida formava part del districte musulmà de Muruh, juntament amb les terres que llavors constituïrien el terme de Muro. Aquest districte, juntament amb mitja albufera, dues terceres parts de Sóller i part de Ciutat passaren a constituir la Baronia del Comte d'Empúries. Aqueta Baronia estava formada pels territoris que tocaren al Comte al repartiment de l'illa per la seva participació a la conquesta. Era tinguda en feu reial, i obligada a la presentació de set cavalls armats i mig per a la defensa de l'illa.

El primer titular de la baronia, el Comte Ponç Hug d'Empúries a 1230 donà en alou franc aproximadament una dècima part dels seus bens a l'església de l'illa, els territoris que llavors serien tinguts en alou del bisbe. De la resta dels territoris el Comte d'Empúries en cedi una part com a feus, normalment als seus cavallers, dits cavalleries. Se-

gons la definició de Pedro de Montaner són territoris posseïts en feu, subjectes a domini directe (no sempre coincidint amb l'útil) i subjecte a drets dominicals (drets a cobrar rendes sobre la collita i quantitats en metàl·lic) i a jurisdicció civil, de vegades amb l'obligació de prestar cavall(s) armat(s) i d'altres sense aquesta obligació.

Les cavalleries creades al terme de Santa Margalida eren les de Santa Margalida i Hero, la de Castellet, la de les jovades, la de Maria, la d'Alcudiola, la de Roqueta, la de la Torre i Loro i la de a Vall de la Nou.

Precisament quatre de les cavalleries subinfeudades a la Baronia (les de Santa Margalida-Hero, Alcudiola, Castellet i la torre, creades totes al que llavors fou el terme de Santa Margalida) restaven obligades a la presentació de quatre dels set cavalls armats i mig amb els que havia de contribuir la Baronia per a la defensa del regne. La part de la baronia sobre la que el comte d'Empúries en serva el domini directe havia de presentar els altres dos cavalls armats i mig.

La resta de territoris restaven sots l'alou del Comte d'Empúries. Ell o el seu procurador els establien als repobladors. Allò mateix feren els cavallers a les seves cavalleries.

Les terres que foren establides pels senyors als repobladors, tingudes en règim d'emfiteusi, estaven subjectes a dos dominis, el directe, i l'útil. El domini directe, que era posseït a Santa Margalida pel senyor de les cavalleries i el de la Baronia, comportava certs drets sobre les rendes que produïa la terra del

Municipi de Santa Margalida. Al fons, Farrutx

pagès, així com dets jurisdiccionals sobre la seva persona. El pagès era qui en gestionava l'explotació (domini útil) poguent transmetre la terra en herència i vener-la, haguent de pagar les rendes al senyor. Aqueixes rendes eren el delme (normalmente el 10% de la producció) la tasca (de cada 7'5 parts de la collita, una), el lluisme, (un percentatge predeterminat del preu del bé cada vegada que aquest es venia), els censos, quantitat fixa anual, i les gallines al·lodials, import en metàl·lic que variava cada any.

De vegades els colons aconseguiren, pagant per això elevades quantitats al senyor de la cavalleria, reduir el volum de les rendes que estaven obligats a pagar-li.

Totes les cavalleries. llevat de la de La Vall de la Nou (l'actual Son Serra i Son Marí), es crearen sobre terres del sud-est del districte de Muruh, totes al que llavors fou el terme de

Santa Margalida. Aqueixes cavalleries abraçaven les terres «grasses» o «bones» situades a aquells indrets, profundes i molt argiloses, especialment aptes per als usos agraris. Mentre, les terres sobre les que el Comte d'Empúries se'n servà el domini directe eren generalment terres primes, amb grans extensions de pinar i garriga, sobre tot a les zones més properes al litoral.

Durant els segles XIII i XIV totes les dades al nostre abast semblen apuntar la idea d'una dèbil ocupació del territori, el que comportava una baixa demanda de terra. Pot ser això explicaria que el senyors de vegades continuaven posseïnt el domini total de part de les seves terres.

Aqueixa dèbil ocupació es traduïa en l'existència de finences de gran tamany, sobretot a les zones litorals de terres més xareques, posseïdes la majoria pels veïns del terme. Men-

tre, a les terres bones dels voltants del nucli de Santa Margalida començava a configurar-se un paisatge agrari constituït per petites parcel·les.

Això propicià l'existència de nombrosos pagesos benestants (els que podríem considerar com a rics eren prop del 18% del total) que atesa la manca de mà d'obra, n'usaven d'esclava i dedicaven bona part de les seves terres a usos ramaders. A l'inventari de la possessió de la Torre, del senyor Miquel Durfort àlies Sant Martí, el 1366 hi havia 11 esclaus. El 1412, Bernat Albertí de Montblanch, de Santa Margalida tenia a la seva alqueria tres esclaves i sis esclaus.

Alguns pagesos benestants muden d'estament social, esdevenint ciutadans, mercaders, i fins i tot cavallers, posseïdors de cavalleries. Arnau Albertí, cavaller, titular de la cavalleria de Castellet era germà

de Jaume Albertí, ciutadà i fill de Jaume Albertí, ciutadà, originari de Santa Margalida a on tenia el seu tumult familiar.

Mentre, alguns senyors de les cavalleries del terme tenien problemes de solvència econòmica. El 1362 Guillermona i Jofre Dor-dis, posseïdors de la cavalleria de Santa Margalida i Hero havien de satisfer nombrosos deutes que gravaven les rendes que rebien de la seva cavalleria, ahora que coneixem nombrosos referències als seus problemes de solvència. Al mateix any es manà l'empenyorament de la cavalleria i altres bens que Berat Rubert, militar, té a Santa Margalida, mentre no satisfagui els deutes que té amb Nicolau Cerdà, ciutadà.

D'altra banda, a la segona meitat dels segle XIV comença documentar-se l'endeutament de la comunitat, que es traduí en la imposició de censals des de fins del segle XIV, i en un augment de la pressió fiscal sobre els veïns del terme. Els censals eren pagaments anuals d'origen creditici, o creats amb l'establiment de terres que gravaven els bens, i que podien anular-se en satisfer la quantitat en metàl·lic resultant de la capitalització del seu import. Aquests censals, juntament amb els que gravaven els bens dels pagesos, devien suposar la detracció d'una part important de la seva producció, tant per als petits com als grans posseïdors, car sembla que la quantitat a pagar solia ésser proporcional a la riquesa del contribuïent.

És simptomàtic que sia a aqueixa època quan comencin a documentar-se

Vista general Municipio Santa Margalida

denúncies dels senyors als fraus dels pagesos al pagament de les rendes.

Aquest endeutament sembla que cal atribuir-lo a l'increment de la fiscalitat centralitzada, sobretot d'ençà de la reincorporació del Regne de Mallorca a la federació catalano-aragonesa, i a la producció deficitària de blats. L'emissió de deute públic en forma de censals, pràctica molt freqüent fins al segle XVIII, aviat suposà una pesada càrrega sobre la hisenda local i les economies dels habitants del terme, i la creació de plans per la seva quitació.

L'endeutament tengué efectes nefasts per a les economies pageses, amb una productivitat limitada de les seves terres, amb mà d'obra escassa, i obligades al pagament de rendes que prenién tant la forma de cens fixe, en moneda i/o en espècie, com la de parts de fruits.

De fet, ja el 1434 ens trobam amb la venda de l'alqueria de la Torre per deutes del seu posseïdor El 1427, Guillem Pastor, posseïdor d'una de les parts de l'alqueria Hero pagava 48 quarteres de forment censals a més de les rendes feudals al senyor. El 1290 hi havia plets a la cavalle-

ria de Roqueta sobre el pagament de censos. El mateix any Antoni Barceló hagué de vendre la seva alqueria per endarreriment de censals.

Aquests empenyoraments en certa manera són el preludi del desposseïment de les seves terres a que es veurà sotmés el sector més benestant de la pagesia. Durant el segle XV i fins el 1511, molts dels pagesos posseïdors d'alqueries les venen o estableixen, segurament per no poder fer front a l'endeutament i a la pressió fiscal a nous posseïdors, a ciutadans i a externs, mercaders o d'estaments privilegiats que se n'aprofiten de l'endeutament pagès. Els bens que el 1511 havien passat a ésser posseïts per ciutadans suposen el 1578 el 38'78% del valor del terme, i els venuts a externs el 5'73%. Tots aquests bens, solien consistir en posse-

sions, que a partir d'aqueixa època solien ésser cedides en arrendament a curt termini.

El nombre de morabatins —impost que afectava a les unitats fiscals identificables amb famílies— roman estancat desde el 1421, amb lleugers dalts i baixos, fins a la recaptació del 1531. A partir de la següent, la recaptació, i per tant, el nombre de famílies, augmenta de forma molt més acusada que la resta de Mallorca (vegeu la gràfica). Entre el 1531 i el 1573 la recaptació gairebé es triplicà, passant de 99 a 249 morabatins. Les estimacions de població del 1585 i del 1595 donen unes xifres de 2011 i 2970 habitants respectivament. Tot i que la seva fiabilitat és més que discutible, les xifres palesen clarament la gran puja de la població.

(Continuarà...)

Plaça s' Abeurador

JERONIMO REFRANERO

BUSCAR LOS NOMBRES DE LOS MEDIOS DE LOCOMOCIÓN PARA VIAJAR

Soluciones en el próximo número

GIMNAS XALOC ESPORT

- FÍSIC-CULTURISME
- MUSCULACIÓ
- GIMNASIA DE MANTENIMENT
- AEROBIC
- MASSATGES
- SAUNA
- ASSESSORAMENT DIETÈTIC
- PROGRAMES D'APRIMAMENT I DE AUGMENT DE PES
- PREPARACIÓ PER A ALTRES ESPORTS

C/ FELICIA FUSTER, 4
Tel. 52 36'39

SANTA MARGALIDA

DUES CARTES DE SOR CATALINA TOMÀS AL PARE VICENÇ MAS

per Catalina Moll Ribas

I

«Molt carisim para y germa en jesu crist. -Volria que la vostra voluntat estigues unida ab la de nostre senyor jesu crist, per que daltre manere no porem avorir les coses an que astam sugeytas. y per a venir a perfeta purese de la anima es master que se costa a deu per amor verdadera y nagasio de la propria voluntat, per aso charissim germa prec vos que pansau que aquestes coses queuvestes y veurau totes son la voluntat de deu. y trebalau apandre o tot per amor de ell y qual se vula cosa ue vos sera manade no procurant vos a vos matex. per que ya sebeu que mes es obediencia que sacrifici. no siau ten vuluntari en creura votres pansaments per que al diable moltes vegades no trabayla sino en quina manera vos pora dessosagar que may esta mes content com vos veu ab una tristisia per que qui desige servir a deu as mester que estige molt content en tota cosa y que ya sabeu que no cau la fulla sen la voluntat de nostre senyor Deu. per so charissim germa prec vos que trebayau en pansar que tot ve de la ma de Deu. pansau vos qui sou y Deu qui es y pansant en ab aso no tendreu hocasio de tenir tanta vana gloria con teniu. nos donau en tenent per estar mes apartat y per grans abtinencias que fassau: no asta aqui la parfac-

sio sino en leuar visis y plantar virtuts y con vaurau algunas cosas que veyts y vuiu non tingau en vage (enveja) que es molt mala cosa y vos jan teniu prou, en la vostra serimonia no es tan coneixedor, par que siau de quets pollets que ab un poc de astopa tentost se enredasen. així u feu vos en los votres escrupols. bona cosa es tenir acrupols en rao. prec vos que tingau bona esperansa que nostre senyor sera sempre en vos en tota cosa. y sino teniu tan promptament lo que volriau pensau que nou maraxeu y axicom lo senyor es verda der para, sap los seus fills que an manester y lo que el vol donar vol que nosaltres moltes vegades o demanam y no ns cansam que si tarde no falira. yo aqueixa esparansa tenc queu fara. no dic mes sino que les sperit sanct sia en tots amen. pregau a Deu per mi que yo tal in dina com som may man oblid de vos per quem sou germa».

II

«La pau de nre. Senyor Jesuchirst sie en tots. Amen. Charissim en Jesuchirst: lo nostro principal estudi sie tostemps servir a nostre Senyor Deu, y porque pugau posar millor en obra tal cosa deveu

exercitarvos molt en lo seu amor tenint sovient davant los vostros ulls los beneficis tan grans que de ell haveu rebuts, y procurau fer totes les coses a ell y no cercant may en cosa ninguna la vostra consolació ni profit renunciavos tot en les seues mans, y alcan saureu la verdadera pau y llibertat; teniuvos tostemps per no res y pensau que no hi ha creatura tan vil ni tan inútil com vos ni vullau saber que es lo que Deu vol fer de vos, dexau vos tot a Ell y humiliau vos tot a Ell. L'orde que haveu de tenir en lo menjar ha de esser que deveu seguir la comunitat y menjau tot lo necessari; lo dormir tambe no ha d'esser manco de sis hores porque en altra manera vos fatigaria la son com vos volriau recollir Apres de les matines. Cada dia com sereu fora dels oficis sia la vostra habitació la cella: alguna vegada ja us poreu divertir al hort o per el monestir ab alguna persona que mes convenga a vostra condició, y no us cureu en res del que nous toca a vos. Pensau que sou hoste en el monastir: com les coses no us vindrán com volreu llavos haveu estar mes content y beneyr al Senyor, y en tots los contraris traballs que tindreu dieu dins vos que sia tot per amor de Deu, y desieu altra cosa sino la honra de Deu y

sentir treballs per lo seu amor, y pensau que los treballs los maraxeu per vostres culpes; procurau de guardarvos de parlar y de conversar ab personas inquietes porque no us ne restarà sin distracció de sperit y turbació; quant tractareu ab altres o en casa o fora casa procurau quant serà possible tenir la vostra voluntat ab Deu, tenint ab vos un gran afecte ab que dins de vos digau continuament «Senyor, jo vull lo que vostra mages tat vol y no altra cosa»; y si coneixeu no esser vos conformat ab la voluntat del Senyor en alguna cosa, coneixeu tantost y pensau que sou digne de castic y ab la voluntat tornau promptament a nre. Senyor queixantvos an ell de vos mateix con sou tan poch pacient y tan fet a vostro plaer, demanant lo seu adjutori y que Ell vulla obrar en vos y darvos que vullau sempre lo que Ell vol y coneixeu la vostra miseria; Qualsevol cosa o prospera o adversa us vinga pensau que tot vos ve de la ma del Senyor, lo qual com sia un pare tan bo y que tant vos ama no us pot donar sino cosa bona, y les adversitats may les prengueu com quis venen de persones y preniules per prosperitats: així

ho haveu de judicar si voleu perfectament fer la voluntat del Senyor. Lo vostre estudiar sie de tal manera que may llexeu l'oració. teniu tostemps gran confiansa ab lo Senyor y digau ab lo vostre cor: «Senyor encara quem mateu en vos esperaré». y pregau al Senyor per mi quem faja gracia quel comence a servir. Sie Jesus ab tots».

La primera d'aquestes cartes, que possiblement és original, es conserva a Raixa i és propietat del Comte de Montenegro. La segona la publicà D. Antoni Llorens de 16 de juliol de 1929 al *Correo de Mallorca* sense citar-ne la font. Les diferents solucions ortogràfiques que presenten fa pensar que el text de la segona ha estat actualitzat pels copistes en algun moment.

Per la faisó de les cartes sembla que el Pare Vicenç Mas acudí a demanar consell a Sor Catalina com ho feren molts contemporanis seus de tota condició, entre ells el Virrei Guillem de Rocafull i el bisbe Diego d'Arnedo. Ara bé, l'interrogant que precedeix aquests dos textos clars i directes (el P. Vicenç Mas sembla haber-li demanat: Com he d'arribar a Déu?) compromet la globalitat de la concepció del món i la relació amb Déu de Sor Catalina. D'aquí la seva vital importància: és la veu directa, senzilla i clara de la monja que en parlar al P. Vicenç ens parla d'ella mateixa. Ens diu com des de la seva irrenunciable condició humana asslí l'ideal místic a través d'un procés de purificació de l'ànima.

Ens parla d'una lluita amb un mateix, subtil i descarnada, que exigeix una voluntat i una resistència psicològica que només els elegits han estat capaços de suportar. Per això li diu al P. Vicenç Mas: no es tracta d'«estar mes apartat y (de fer) grans abstinencias» sinó de «leuar visis y plantar virtuts». Les flagel·lacions, els dejunis o les advocacions als sants i a les escriptures, que foren moneda corrent durant tota l'Edat Mitjana a l'occident cristià, no tenen sentit per aquest nou esperit, aquesta nova religiositat, que sembla impregnar el cristianisme als començaments del S. XVI.

El que s'exigeix al cristià és un despullament interior i un acarament amb la naturalesa divina -«pansau vos qui sou y Deu qui es y pansant en ab aso no tendreu hocio de tenir tanta vana gloria com teniu» li diu Sor Catalina al P. Vicenç.

I més avall, a la segona carta: «procurau fer totes les coses a ell y no cercant may en cosa ninguna la

vostra consolació ni profit renuncianvos tot en les seves mans». Es tracta d'esser clarividient i mantenir la serenitat d'esperit per poder mesurar amb tota consciència allò que és falsedat i vanaglòria, per poder destriar en un mateix el que són vicis del que són vituts. I per arribar a assolir aquesta disposició d'esperit no calen grans penitències ni mortificacions, sinó menar una vida que satisfaci les necessitats elementals: «menjar tot lo necessari; lo dormir també no ha d'esser manco de sis hores porque en altra manera vos fatigaria la son com volriau recollir(-vos)».

El camí que tracta de traçar-li Sor Catalina al P. Vicenç va cap a un mateix, és un camí de perfecció -com l'anomenà Santa Teresa de Jesús- al capdavant del qual hi ha Déu i, alhora, «la verdadera pau i llibertat», perquè totes tres són una mateixa i en un sol fi. Fray Luís de León, contemporani també de Sor Catalina, ho tingué sempre present i s'esforçà a fer-ho explícit a la seva poesia.

Amb tot, aquestes dues lletres de Sor Catalina Tomàs, són un testimoni ben viu de la intel·ligència i el bon seny de la Santa que, lluny de la imatge de la pageseta beata que ens ha arribat a través de la tradició popular, fou una dona clarividient i amb do de consell que participà d'aquell corrent d'aire fresc que transità l'església occidental a principis del S. XVI: una espiritualitat nova basada en l'alegria de viure, l'esperit crític i la resserca que tenia les seves arrels en Ramon Llull i que propugnava el retorn al cristianisme primitiu, un peculiar misticisme fet a la mesura de l'home i un

increment de la vida interior. Aquest corrent humanista, sobtadament interromput per la Contrareforma, explica la literatura mística més viscuda i apassionada que mai hagi donat el cristianisme. En la literatura castellana Fray Luís de León, San Juan de la Cruz i Santa Teresa de Jesús omplen per ells sols una època. La literatura catalana, ja iniciada la Decadència, fou menys prolifera que a l'Edat Mitjana però dóna fruits tan meritoris com l'*Espill de la vida religiosa* de Fra Miquel Comala, publicada el 1515, i que possiblement conegué Sor Catalina ja que molt aviat esdevingué cèlebre arreu dels Països Catalans i fou traduïda a diversos idiomes. Aquestes dues cartes, a parer nostre, són un bon exemple del que la literatura catalana i aquesta espiritualitat nova haguessen pogut donar de si a Mallorca.

Com hem vingut observant, a aquests dos textos no hi apareixen cites bíbliques ni patístriques, referències a la Passió de Crist ni al·lusions al culte, als sants ni a les devocions. Només un és el tema: l'amor diví de l'home sol davant Déu. I com els seus contemporanis ho feren en les obres literàries, Sor Catalina es situa es situa en el pla de la realitat directa i quotidiana. La seva llengua és senzilla i correcta, i, amb tot, constitueix una mostra de la vigilància del català com a llengua de comunicació i cultura a la Mallorca del S. XVI.

Per acabar voldríem su-

bratllar una imatge que, a paper nostre, il·lumina aquestes dues cartes de tendresa i sàvia severitat alhora que ens dóna una idea del geni de la llengua del segle XVI i del domini de la dicció de Sor Catalina. Ens referim a aquests mots: «por que siau de quests pollots que ab un poc de astopa tentost se enredasen. així u feu vos en los vostres escrúpols».

Sor Catalina exhorta el P. Vicenç a reconèixer la falsedat i l'autoengany dels arguments amb que ell mateix justifica la seva enveja i vanaglòria. El situa davant la seva pròpia «serimonia» d'escrúpols utilitzant, com qui ve bé, una imatge en sentit opo-

sat al que realment té. Es a dir, la comparació, treta del llenguatge viu i popular, d'algú amb «un pollot» que s'embulla amb fils d'estopa expressa d'una manera molt tendra una mortal indefensió. Ara bé, Sor Catalina, girant el gua de la llengua, subordina aquesta imatge als retrets que fa al P. Vicenç de «serimonia» i falsos escrúpols. Poc més o menys li ve a dir: no em vulguis fer veure que ets un pobre indefens explicant-me, en nom dels escrúpols, aquestes comèdies que només amaguen enveja i vanaglòria. Tal com li diu Sor Catalina ho havia d'entendre molt bé i sentir-se'n amonestat però no insultat. Amb tot és un exemple de dicció intel·ligent i afortunada.

APARECIÓ EL I TOMO DE LA REVISTA SANTA MARGALIDA

Como informábamos en nuestro número anterior, ya está a la venta el I Tomo de la revista SANTA MARGALIDA, que comprende los ocho primeros números, más el número 0, de nuestra revista SANTA MARGALIDA. Este primer tomo consta de 280 páginas y se vende en nuestras librerías al precio de 3.000 pesetas. Está encuadrado en tela color rojo y en el lomo de ese tomo figura esa inscripción. Revista SANTA MARGALIDA, 1989-1990, Tomo I. En el último número de este

tomo figuran, también unos índices de todas las materias que ha publicado la revista durante estos dos años y que sin duda servirá, para facilitar a nuestros historiadores o investigadores cuando quieran encontrar los temas que hemos tratado en la revista. También aprovechamos la ocasión para comunicar a nuestros lectores que también está a la venta el Tomo VII de la revista CAN PICAFORT que comprende los números de esa revista, aparecidos en 1990.

**SAL - PIMENTON
Y LEGUMBRES**

Productos MARTI

General Goded, 28
March, 28
Teléfonos 523077 - 523481

**SANTA MARGARITA
(Mallorca)**

PINSAMA

Pinturas Santa Margarita, C.B.

- PINTURAS EN GENERAL
- GOTELET
- PICADO
- REVESTIMIENTOS
(Interiores y Fachadas)

- DECORACION DE INTERIORES
- LACADOS
- BARNIZADOS EN GENERAL

C/. Industria, 2
Tel. 52 30 52
Tel. Part. 52 37 86
SANTA MARGARITA

Laboratorio fotográfico

C/ Reina Sofia
Edificio N.10
Telf. 54 70 02

Quick

PORT D'ALCUDIA

UN TROS DE PAPER SOBRE...

LA LLIBERTAT

S'al·lot d'es Pou de Sa
Garriga

Una de les paraules que més emocions contraries desperta és la paraula llibertat. La llibertat desperta en cada persona una flama d'alegria i de por alhora. ¿Què té la llibertat que tots la somniam però també li tenim tanta temença? La llibertat ens infla el cor d'alegria perquè és el despertar de tot el que tenim amagat dins nostre i que ja donam per perdut i, també, ens asusta la llibertat perquè vol dir tenir responsabilitats, que les coses dependin de nosaltres, haver de pensar amb el que ens convé a nosaltres i als altres. La diferència entre esser una persona lliure i esser una persona llibertina és molt subtil: els altres.

La llibertat és fer el que vols pensant en els altres i el llibertinatge és abusar

de la llibertat sense pensar en els demés.

Pareix que ja hem definit la llibertat, però no és així encara; ens manquen un parell de coses més: una persona lliure de volar no té perquè volar (pel seu bé que no ho provi). Una confusió més que provoca el pensar en la llibertat és aquella que ens fa pensar que tot allò que una persona lliure desitga que no

fa mal als demés s'ha de complir. Tothom, com a persona que és, té limitacions i, per exemple, si a

una persona un terratremol li estuca ca seva i aquesta persona lliure volia que això no passés no té perquè pensar que no té llibertat de triar. La llibertat és mourer-se cada persona dins el cercle de lo que pot fer (potencialitats) sense perjudicar als demés o les seves relacions amb els demés. Tot això ens

faria pensar amb la democràcia i altres règims polítics, però això és un tema apart. Personalment crec que a una dictadura i ha tanta llibertat com a un règim democràtic, la diferència és que a la dictadura hi ha una llibertat malentesa (llibertinatge) que està en mans del dictador i dels seus sequaços i al règim democràtic, desgraciadament, hi segueix havent-hi la llibertat malentesa però és de tots (està més repartida).

INSTALACIONES SANITARIAS - CALEFACCION BUTANO - PROPANO JUAN DALMAU

C/ Paz, 7 Tel. 52 35 04 - SANTA MARGALIDA

CENTRO ASESORAMIENTO EMPRESARIAL

Les desea felices fiestas de la Beata

José Trías, 13 - 1.º - Tel. 85 08 46 - 85 18 10

CA'N PICAFORT

NO S'HA CONVOCAT EL IV CERTAMEN DE LITERATURA, FOTOGRAFIA I PINTURA

Joana Aina Fuster

Fa quatre anys, a Sta. Margalida, varen sortir les bases pel 1er Certamen de Literatura, fotografia i pintura, dels quals els primers premis servien de cartells i programes de les festes del nostre Municipi.

Una passa molt important i un gran suport per l'aspecte cultural a la nostra vila.

Encara que la participació no fos molt extensa en cap matèria i d'una qualitat bastant baixa, la veritat sempre per damunt, el projecte era sincer, donava una nota brillant dins ses festes i una esperança d'enlairar l'entorn de la cultura vilera.

Va passar el II i III Certamen, i tampoc poden dir que l'èxit fos d'allò millor, encara que motivava als estudiants a participar en

una tasca de superació.

Malgrat tot això, semblava que ja era un fet irreversible es podia dir que havia posat arrels i que prest o tard donaria els seus fruits.

Idò bé, donaria aquest any, tots els futurs participants, ja tenien l'esborrall de l'escrit, el lloc cercat per la fotografia o l'esbós del cartell, per IV Certamen aquest no s'ha convocat, ni se'n sap noves de cap classe, que ha passat? On és l'error?

M'agradaria contestar aquests interrogants, ja que crec que els motius han d'esser prou importants per no voler continuar amb aquesta tasca d'engrandir el poble.

Aquí queden les preguntes. Quedaran enlaire?

AUTOS RIERA - QUETGLAS, C.B.

Santa Margarita - Tel. 52 38 01

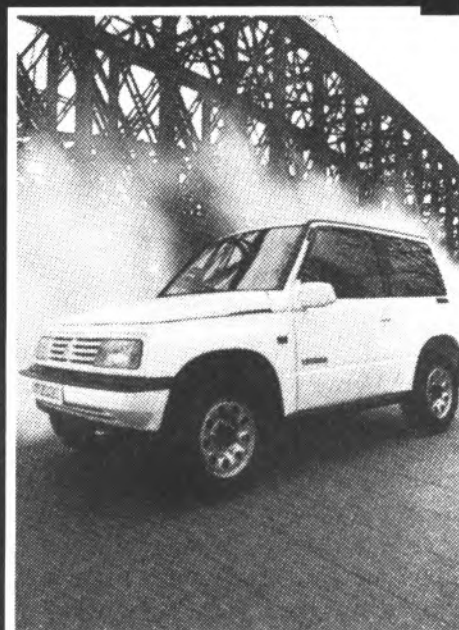
Ca'n Picafort - Tel. 85 01 80

CITROËN ZX

NACIDO CAMPEON

Atracción total.

 SUZUKI

VITARA

ACTIVITATS DE LA PENYA BARCELONISTA DE SANTA MARGALIDA

La Penya Barcelonista de Santa Margalida, ve treballant, des de la seva fundació, en una sèrie d'activitats diverses que fan que l'esmentada penya gaudeixi d'una vida força esportiva que dessitjaríem per a cadascuna de les associacions margalidanes.

Enguany ha organitzat un Torneig de Futbol-Sala en el que hi participen dotze equips de diversos indrets, aquest torneig se juga a les instal·lacions del Col·legi Públic «Elienor Bosch» i finalitzarà el dia 29 d'Agost.

També la Penya ha creat aquest any un equip de futbol que participarà en el campionat de «Futbol d'Empreses». Aquest equip serà esponsoritzat per l'empresa «Pastor S.A.» de materials per a la construcció; ocupant-se la penya de les tasques d'organització, administració i burocràtiques.

L'equip portarà el nom de «Pastor S.A. Penya», l'uniforme portarà els colors blau i grana amb les lletres Pastor S.A. i l'anagrama de la Penya Barcelonista. Jugarà els partits en el camp de S'Estanyol els dissabtes al capvespre i el carnet de soci de la Penya donarà dret a veure els partits de franc. Esperam pel nou equip una llarga vida plena d'èxits.

Optica Ca'n Picafort

PROTEJA SUS OJOS DEL SOL

Debemos proteger los ojos de exceso de luminosidad y de radiaciones U.V.A., ya que hasta el 50 % de nuestra capacidad de visión puede ser bloqueada por deslumbramiento. Recorra al uso de gafas que garanticen su grado de protección. Es un consejo de:

OPTICA CAN PICAFORT Paseo Colón, 92.
Can Picafort. Tel. 85 15 36

GESTION E INFORMATICA S.L.

Plaça S'Abeurador, 12
07450 - Santa Margarita
Tel. (971) 52 38 34

**VENTA ORDENADORES - IMPRESORAS
SUMINISTROS INFORMATICOS
CLASES DE INFORMATICA
CONTABILIDAD - DECLARACIONES**

**Plaça s'Abeurador, 12
07450 - Santa Margarita
Tel. (971) 52 38 34
FAX (971) 52 39 80**

— ESCORT —

Prima

- *Elevavinas eléctrico
- *Cierre centralizado
- *Lunas tintadas
- *Lava-limpia luneta trasera
- *Retrovisores laterales regulables desde el interior
- *Cinco velocidades
- *Respaldo del asiento trasero abatible
- *Neumáticos 185/60 R de perfil bajo

Oficina: C/. Juan Monjo March, 31
Exposición: Passeig d'es Pouas, 19
Tel. 523333 - 07450 - St.^a Margalida

CIAL. HNOS. ALOMAR, S.A.

COMERCIAL HNOS. ALOMAR, S.A.

- INSTALACIONES SANITARIAS, ELECTRICAS Y GAS.
- VENTA DE ELECTRODOMESTICOS.
- REPARACION Y VENTA DE CICLOMOTORES Y MOTOCICLETAS.

SERVICIO OFICIAL FORD

C/. Miguel Ordinas. 35
Tel. Taller 52 33 77
Tel. Oficina 52 33 33
07450 St.^a Margalida

NO DEIXI D'ADQUIRIR, PER LA SEVA

BIBLIOTECA, EL LLIBRE:

CRÒNIQUES DE CAN PICAFORT

d'en Pere de s'Illa de's Porros

Llibre de 134 pàgines i 45 capítols, que recueix comentaris, acotacions i punts de vista, sempre plens d'humor, escrits p'en Pere de s'Illa de's Porros a la revista CAN PICAFORT al socaire de fets, persones, o acudits, que tengueren lloc entre noltros durant el quinqueni 1985-1990.

Un llibre que han de llegir tots els picaforters! Es ven a les llibreries de Can Picafort o a la nostra Redacció. Preu: 1.000 pessetes, 25% de descuento a nuestros lectores.

Chef Benet

BAR RESTAURANT

"SES TARRAGONES"

Carret. Petra - Sta. Margalida Km. 6'600

Tel. 908 14 25 79

Ctra. Sta. Margarita - Can Picafort, km. 2,5
Tels. 52 37 11

**BODAS
COMUNIONES
CONVENCIONES**

**CENA
CON BAILE Y
ESPECTACULOS...**

**PISCINA
Y PARQUE INFANTIL**

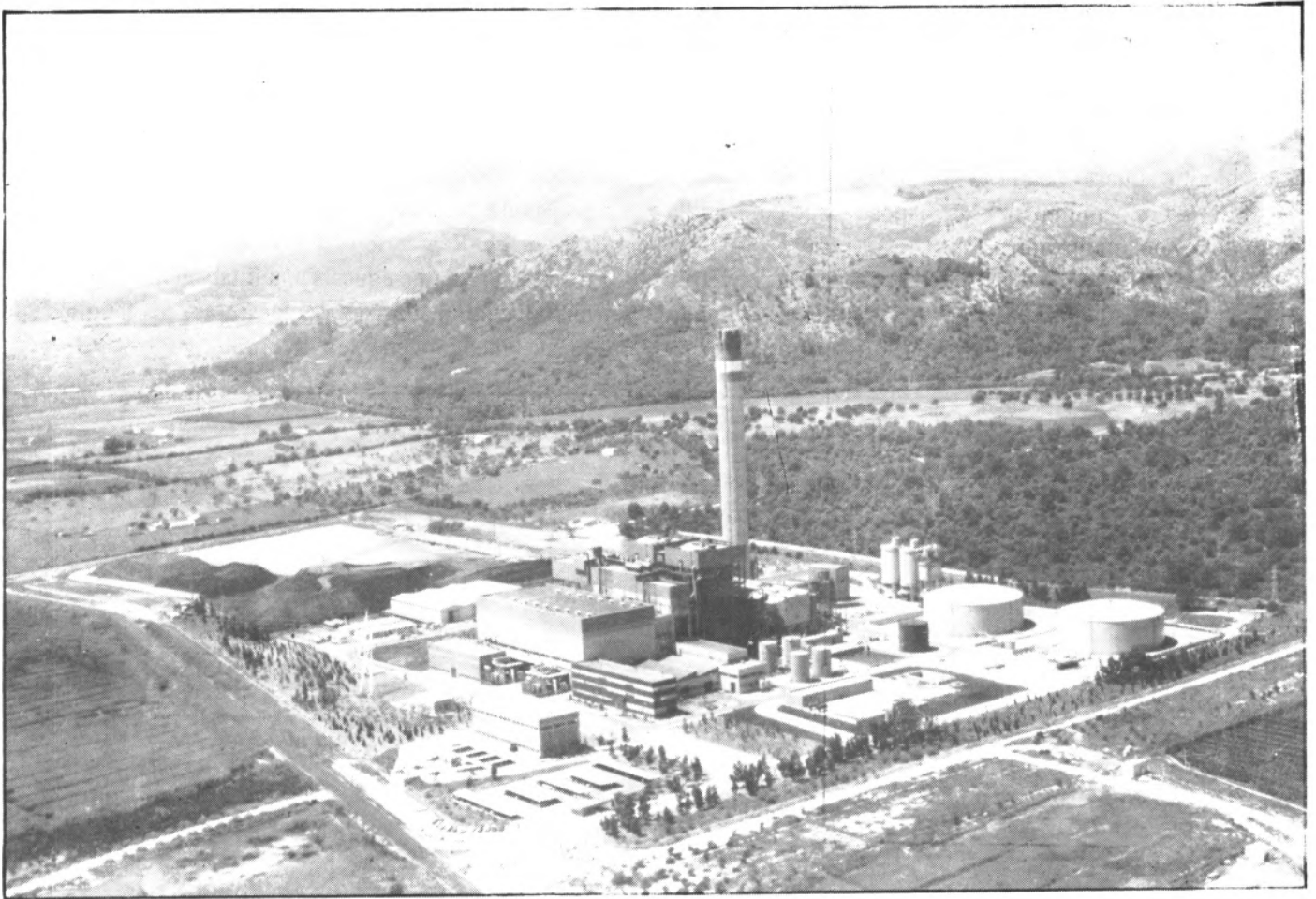
ES REVOLT DE NA MORANTA

Cra. Santa Margarita - Ca'n Picafort

Tel. 52 34 32

Bones Fertes

Gesa
Gas y Electricidad SA

¿Què és el català? ¿Què és el mallorquí?

Com es va anunciar per la Redacció de LLUC en el número passat, el President de l'Obra Cultural Balear va rebre una carta d'un manacorí, que exposava el seu punt de vista sobre l'ensenyança del mallorquí. Segons el remitent, l'Obra Cultural Balear ensenya la llengua catalana, i ell opina que hauria d'ensenyar la mallorquina.

Com que aquesta opinió és compartida per molts de mallorquins, el President m'ha encarregat, com a director dels cursos de la nostra llengua, que contesti públicament a les afirmacions contingudes en la carta, i així la resposta servirà per aclarir dubtes i desfer idees confuses de molts de compatriotes nostres que, sense gens de culpa per part d'ells, han estat mal informats —o no han estat informats— sobre la qüestió del català i del mallorquí.

En aquest número i altres de la revista, procuraré complir aquest encàrrec exposant les objeccions que formula el comunicant i les respostes que em sembla que les poden resoldre.

PRIMERA OBJECCIÓ: «Lo que ensenyen és sa llengo catalana; però per un mallorquí sa llengo vernacla és sa mallorquina. Vostè me dirà que és sa

mateixa, però no és ver; Catalunya és una terra de fora Mallorca, diria Mn. Alcover».

RESPOSTA: La llengua que es parla a Mallorca i la de Catalunya són la mateixa, encara que Catalunya sigui, indiscutiblement, una terra «de fora Mallorca». També Cuba i l'Argentina són terres de fora Espanya, però la llengua dels cubans i argentins és la mateixa que es parla a Toledo, a Sevilla i a Madrid; i la llengua dels Estats Units és l'anglès, encara que els Estats Units són ben enfora d'Anglaterra.

Que el mallorquí i el català són una mateixa llengua, se prova per totes aquestes raons (i altres que avui no exposaré per falta d'espai):

A) Està demostrat històricament que, després de la conquesta de Mallorca pel rei En Jaume, l'illa va ser repoblada de gent que en immensa majoria procedia de Catalunya, que parlava català i que ha anat transmetent la seva llengua de pares a fills fins al nostre temps. Si fullejem el *Nobiliario Mallorquí* d'En Bover o *El Solar catalán, valenciano y balear* d'En Garcia Carraffa, veurem que aquests acreditats genealogistes afirmen documentadament que casi totes les famílies d'aquestes illes procedeixen de Catalunya.

HONDA®

MAQUINARIA Y MOTONAUTICA

Demostración sin compromiso - Servicio post venta garantizado
La más amplia gama del mercado

JUAN SEGUI

Les desea Felices Fiestas de La Beata

C/ Miguel Ordinas, 26 - Tel. 52 32 21 - STA. MARGALIDA
C/ Colón, 42 - CA'N PICAFORT

motor la vila, s.l.

SERVICIO OFICIAL

Les desea Felices Fiestas

Miguel Ordinas, s/n.- Tel. 52 39 04 - Santa Margarita

La Dirección de esta Revista no se responsabiliza del contenido ideológico de los artículos de sus colaboradores o redactores.

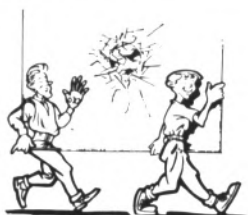
ESTANCO - LIBRERIA

CASA ROSSA

MATERIAL ESCOLAR
ARTICULOS OFICINA
ARTICULOS FUMADOR

Isabel Garau, 3 - Tel. 85 02 81 - Ca'n Picafort

CRISTALERIA

SANTA MARGARITA

C/. Lepanto, s/n.
Tel. 52 35 25

07450 SANTA MARGARITA

Pza. España, 11
Tel. 52 32 60

Antonio Garau Capó
AUTOSERVICIO - GARAU

SANTA MARGARITA

**Muebles
Payeras**

PAYERAS, C. B.

Electrodomesticos

expert

Plaza de La Vila

Venga a visitarnos

TIENDA DE MUEBLES DE TODOS LOS ESTILOS

Muebles de cocina, Muebles de Hostelería y Muebles a medida
Cortinajes y tapicería

GRAN SURTIDO DE ELECTRODOMÉSTICOS

de la cadena EXPERT

Precios sin competencia

Limpiezas Urbanas de Mallorca, S.A.

RECOGIDA Y ELIMINACION DE BASURAS

Bones Festes de LA BEATA

Les atenderemos al Tel. 52 30 07 - SANTA MARGARITA

Ponemos en conocimiento de nuestros lectores que este medio de comunicación tiene un carácter independiente, y no está ligado a ningún Organismo Oficial ni partido político en especial.

Cases de **Son
Sant Martí**

BODAS, BANQUETES Y COMUNIONES
LOCALES CLIMATIZADOS

CONGRESOS

Carretera Muro - Ca'n Picalfort Km. 8
Tel. 53 74 50 - Apdo. núm. 2
MURC (Mallorca)

GRANJA BAR CALAFAT

Plaça de la Vila, 8
Tel. 52 31 48

Santa Margarita

Sa Processó més típica de Mallorca

Todos los años, el primer domingo de septiembre, se celebran en Santa Margarita, villa mallorquina, que se encuentra a 8 kilómetros de la zona turística de Ca'n Picafort, las tradicionales fiestas en honor de Santa Catalina Thomás, santa mallorquina, conocida popularmente con el nombre de "la Beata". De las fiestas, el acto central y más importante, es la procesión que se hace al atardecer del citado día y que viene en llamarse "Sa Processó més típica de Mallorca".

Es difícil hablar con rigor histórico del inicio de esta fiesta, la verdad es, que, es una de las más antiguas de Mallorca, que se distinguen porque engloba toda la tradición isleña en su vestir y en su sentir popular.

La Iglesia Católica tenía por costumbre, a principios de siglo, celebrar las grandes fiestas religiosas con una procesión. La de Santa Margarita tuvo este inicio religioso, a pesar de que hoy, conservando el ambiente, es más un desfile popular que un acto religioso propiamente dicho.

La "processó" se distingue, entre otras cosas, por su ambiente. Desde el atardecer, el pueblo se ve envuelto en un halo de misterio. Todos los jóvenes y también mayores, se visten con los trajes típicos mallorquines y buscan su pareja para después portar las "gerres" (cántaro típico) que los "dimonis" (demonios), romperán a los pies de la Santa durante el desfile.

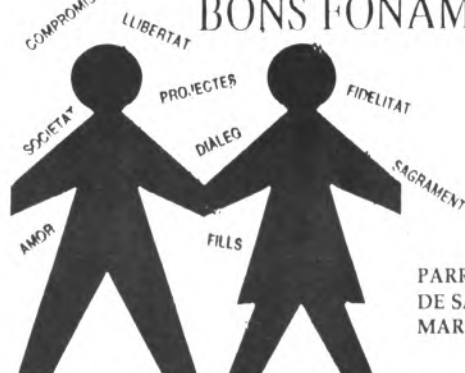
Las calles por donde tiene que pasar "Sa processó", están preparadas con los típicos "festers" (como antorchas a las que se prende fuego), lo que da un ambiente peculiar y único.

Mateo Cladera

Declarada de interés turístico por el Ministerio de Cultura.

HEU DECIDIT CASAR-VOS?

POSAU-HI BONS FONAMENTS

PARROQUIA
DE SANTA
MARGALIDA

PARLEM-NE CURSETS PREMATRIMONIALS

1991

SETEMBRE: 2-5: MURO-22h

NOVEMBRE: 25-28: ALCUDIA 21h

1992

GENER: 27-30: STA MARGALIDA 21h

1992

MARÇ: 9-12: SA POBLA-21h

MAIG: 25-28: POLLENGA-22h

SETEMBRE: 7-10: MURO-22h

NOVEMBRE: 23-26: ALCUDIA 21h

MISAS

SANTA MARGARITA

Sábados: 8'30 tarde

Domingos: 9 mañana

12 mediodía

8'30 tarde

Cada día: 8'30 tarde.

**ANUNCIE
EN LA
REVISTA**

*Santa
Margalida*

Ferreteria GARAU Drogueria

Ca'n Picafort

ISABEL GARAU, 27-b
tl. 85 05 24

TITAN

Santa Margarita

S'ABEURADOR, 10
tl-fx 52 34 75